

**ДИНАМИКА ПОРОДИЧНИХ ОДНОСА У РОМАНУ
СТВАРНИ ЖИВОТ АДЕЛИН ДИЈЕДОНЕ**

**THE DYNAMICS OF FAMILY RELATIONS IN THE NOVEL
REAL LIFE OF ADELINE DIEUDONNE**

Аутор

ВЕРА МИХАИЛОВИЋ

II разред, Гимназија „Урош Предић“, Панчево

Регонални центар за таленте „Михајло Пупин“ Панчево

Менторка

НЕВЕНА СТЕФАНОВИЋ

Професорка српског језика и књижевности, Гимназија „Урош Предић“, Панчево

РЕЗИМЕ: У раду се тумаче односи и проблеми у савременој породици, представљени романом *Стварни живот* Аделин Диједоне. Подробном анализом ликова и њихових међуодноса показује се на који начин емоционална изопаченост једног члана породице неминовно утиче на остале. У раду се разматрају особености савременог породичног романа и могућност да се управо романескним средствима истакну узроци разарања модерне породице.

Кључне речи: савремена породица, породични односи, насиље, смрт, изопаченост

ABSTRACT: In the paper, the relationships and issues in the contemporary family are interpreted, as presented in the novel "The Real Life" by Adeline Dieudonné. Through a detailed analysis of the characters and their relationships, it is shown how the emotional distortion of one family member inevitably affects the others. The paper discusses the characteristics of the contemporary family novel and the possibility of highlighting the causes of the modern family's breakdown through novelistic means.

Keywords: contemporary family, family relations, violence, death, depravity

1.УВОД

Радња романа „Стварни живот“ одиграва се у шест година, током којих пратимо развој који води коначном расплету замршених односа породице у којој је отац насилник са емоционалним недостатком и мајком која је подлегла његовом утицају и која више, истински, не постоји. У таквим околностима деца су приморана да се боре сама за себе и преживе у *породичном зверињаку*¹. Да ствар буде још гора, ужасна смрт којој су деца присуствовала оставиће траг на Жила, најмлађег члана породице, који ће постепено присвојити изопачене особине свог оца, што ће подстаћи његову сестру да се још више бори за брата и пронађе начин да избаци црва који се настанио у његовој глави.

Аделин Диједоне је белгијска књижевница и глумица. Рођена је 1982. године у Бриселу, где и данас живи. Позоришни комад „Вопобо Moussaka“ написала је 2017. године, а први роман, „Стварни живот“ само годину дана касније. За овај роман добила је четрнаест књижевних награда. Успех романа проистекао је из уметнички убедљиво обрађене свевремене приче о породици, која је, у исто време, „осетљива“ за савремене проблеме и обрасце на којима често почива разорна породична динамика.

Главна, неименована јунакиња овог романа јесте ћерка и ми са њене тачке гледишта пратимо развој догађаја и односа, њено мишљење, тежње и страхове. Видимо породицу која очајнички жели да буде права заједница. С једне стране, имамо насилног оца, који жели да „успостави“ породицу, а с друге стране, мајку која стоји у првој линији за мучење, жртва је његовог насиља и чини се да је изгубила себе. Занимљиво је приметити да нико у овом роману није именован осим јунакињиног млађег брата Жила. Тиме нам нараторка саопштава забрињавајућу истину да је он једина особа до које јој је заправо стало, и да је развила према њему посебан однос, попут односа мајке према детету, како би му пружила оно што ниједно од њих двоје никада неће имати – безусловну мајчинску љубав. Тако се, такође, дочарава колико су породични односи лоши и нездрави, колико су штетни. Деца су препуштена сама себи и немају никога ко ће их заштитити. Налазе се у породичном обручу који се стеже све више око њих, па морају да се снађу како знају и умеју, не смеју допустити обручу да их самеле.

Заплет се зачиње када деца присуствују трагичној несрећи продавца сладоледа, након чега се Жил промени из корена. Његова сестра, од тада па до краја овог бурног, а опет, некако, мирног романа, настоји да пронађе начин да поправи и избрише трагичан дан који је направио дубоку рану у животу и уму њеног млађег брата. Препреке на које ће наићи, разочарање и разумевање шта јесте прави живот, у коме се не дешавају чуда, обликоваће је на изванредан начин и показати колико морате бити јаки у зверињаку сопствене породице. Доказаће да није нужно поистоветити се са лошим утицајем и небригом родитеља, те да је могуће исправити ствари и трауме које наносе људи за које важи стереотип да нас воле највише на свету.

¹ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019)

Роман се, заправо, заснива на односима чланова породице, на повезаности њихових живота, упркос томе што су веома различити и потпуно независни једни од других. Ово је снажан породичан роман који потврђује упозорење Самјуела Ричардсона, зачетника породичног романа, на *невоље до којих може довести недолично понашање и родитеља и деце...*² Аделин Диједоне обрађује, такође, сукобе појединаца са околином и другим људима, што се не сме запоставити јер у знатној мери обликују карактере наших ликова.

2.МЕТОДОЛОГИЈА

Писање рада засновано је на тумачењу романа унутрашњим приступом, односно, истраживањем репрезентативних елемената његове структуре: ликова и односа између њих. Након пажљивог читања, уследила је интерпретација методом индукције: анализа и тумачење „појединости“ произвели су закључке којима је обухваћено дело у целости. Настојали смо, такође, да успоставимо дијалог са светом романа и овим радом пренесемо тумачење проистекло из вођеног „разговора“. За постизање циља изабран је есејистички стил и методе импресионистичке критике.

3.РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Породица је ланчана реакција. Свака генерација покреће нови сплет односа. Нова лавина обрушава се на наредну генерацију, а она мора да преживи удар и свих претходних лавина. Чланови породице међусобно утичу једни на друге у сваком смислу, макар били удаљени деценијама. Одлуке, ставови, понашање наших предака једним делом обликују и нас саме, који ћемо једног дана исто тако утицати на обликовање нечије личности, на добар начин или пак не марећи за то какве последице остављамо. Излаз из ланчане реакције никада није потпун, захтева њено разумевање, односно, увид у то колико је слојевита. Када разоткријемо слојевитост ланчане породичне реакције, треба да зауставимо лавину коју производи, све трауме, комплексе и страхове који су се сјурили пред наш праг. Надгледати их и живети не преносећи их даље, не отварајући им врата.

У овом роману уочава се пример ланчане реакције која се са оца, али и мајке, преноси на децу. За почетак, представимо оно што смо из романа сазнали о оцу. Отац је књиговођа у забавном парку, што је, показује се, контрадикторно ономе што он заправо јесте. Терка доживљава његов посао невероватним јер: *Ујутру, када сам кретала у школу, помислила бих: „Мој отац ће провести дан у забавном парку.“*³ Он не воли свој посао, и, једина ствар коју заправо воли јесте лов, односно криволов. Овај човек је пример за човеколику звер. Када неко време не би ишао у лов, враћао би се кући напет и бесан, и, што дуже би то трајало, његово незадовољство, глад за крвљу и смрћу све више би се испољавали. Тада би се понашао као жигосани лав; њушкао би по кући и тражио би грешку у свему, тражио би рањивост коју може да растргне. Деца су знала да тада треба да се завуку у неки кутак

² Драгиша Живковић, гл. и одг. ур. *Речник књижевних термина* (Београд: Нолит, 1992), стр. 624.

³ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 33.

куће и да буду што тиша и неприметнија. Увек би нашао нешто, неки апсурдан разлог за бес и обрачун, пажљиво га „проучио“ и онда насртао на породицу. Мајка би увек била крива за све и завршавала претучена и угњетавана из сулудих разлога. Тек када би отишао у лов, укућани су могли поново да продишу. И мајка и деца су га се плашили, али чини се као да је мајка равнодушно прихватила његове ударце. Механизам одбране, који је користила како би је мање болела стварност, почивао је на покушају да негира догађе и да се прави наивна усред озбиљних проблема. То је, међутим, пут који води до лудила. Јер, она није само отупела на грубе мужевљеве шаке него је под њиховим ударцима заборавила да они које заиста треба да заштити и воли јесу њена деца. Изабравши предају и заборав, потрошила је сопствени разум. Постала је попут креде коју троши грубост бетона. Упркос томе, наставила је да расипа боје своје личности док их није сасвим потрошила. Утеху је налазила у сађењу цвећа и бризи о козама, које је гајила у дворишту. Поистовећивала се са њима и постала рањив плен.

Осврнућемо се на оца и на његову прошлост. Како је могуће да је човек начинио корак уназад, ка обличју звери? Шта му се десило? Не знамо много, али закључујемо да је као дете одрастао без оца и вероватно био занемарен. Највише га, ипак, тишти што о оцу не зна ништа. Један једини човечни и рањиви тренутак који имамо, јесте када је слушао песму Клода Франсоа „Le Téléphone Pleure“, у којој се пева о позиву оца који никада није упознао своје дете и грозном сазнању да то дете и не зна ко је са друге стране везе. *На мојој књижици само је један потпис, други имају и очев потпис, ја немам.*⁴ Ова песма увек га је наводила на плач и као да би маска звери коју је увек носио, на тренутак склизнула са његовог бића. Заправо, ми тада видимо њега као крхко створење, брижљиво скривано, јер у стварном животу не смемо бити рањиви због изгубљених очева и ствари које никада нећемо видети. У тренутку јунакове огољености видимо како одсуство члана породице, у једнакој, а можда и снажнијој мери, утиче на развој личности. Аделин Диједоне је уверљиво приказала колико је био занемарен као дете и колико су одлуке и учествовање, односно, неучествовање родитеља у његовом животу допринеле томе да он израсте попут бршљана. Диваљ и неукротив, емоционално поремећен и неспособан за нежност и љубав, што се највише одразило на његову децу.

Лик ћерке је овде значајан из више разлога. Али, битно је нагласити да она види и зна да одраста у лошем окружењу. Немар родитеља натерао ју је да постане родитељ себи и свом брату Жилу. Њен избор доказује да лоша породична историја не мора нужно да се наследи и представља „клетву“. Ћерка се својим оптимизмом бори против свега што јој се дешава и свих лоших ствари и страхова које јој намећу родитељи. У најпотреснијим ситуацијама она свет и друштво гледа као поправљиве ствари и са одређеном дозом хумора говори о својој породици и трауматичним искуствима. Друштво такође утиче на јунакињу, јер, сагледавајући га, схвата да је њена породица, као и њени чланови, на танкој граници до колапса и хаоса. Другим речима, увиђа да је време проведено у породици попут жонглирања са ужареним лоптицама, те да је само питање времена када ће се све

⁴ <https://lyricstranslate.com/en/le-t%C3%A9l%C3%A9phone-pleure-telephone-weeps.html> (приступљено 30. 3. 2024)

запалити. Своју мајку сматра *примитивним обликом живота*⁵ и константно је назива прозирном амебом. Њен однос са мајком је врло тих, рекли бисмо чак и нем. Не комуницирају много, али понекад проводе време заједно, и девојчица покушава да је разуме. Али, како схватити амебу? Од мајке не очекује ништа, јер њено понашање и све што ради јесте рутинско живљење. Могло би се чак рећи да је ћерка разочарана у мајку због тога што је одустала од свега, пре свега – од њих, своје деце. У њеним шалама осећа се доза љутње према мајци, као и пребацивања све кривице на њу.

Девојичин млађи брат Жил је истраумирано дете, које је кренуло у погрешном правцу и које нема никога ко може да га ухвати за руку и заустави. Смрт продавца сладоледа, који пролази њиховом улицом уз звуке *Валцера цвећа*⁶ Чајковског, остаће му урезан у сећање које ће почети да трује његов ум и његово биће. Шестогодишњак не може сам да се избори са траумом, а родитељи чак нису ни приметили да се било шта десило. Сестра, која је тада имала десет година, такође је била превише мала да схвати дубину самог проблема. Покушала је да му помогне на начин који је њој самој представљао утеху и излаз из ове ситуације. Она је смислила један врло невин и деци својствен начин како да му помогне, а то је да направи времеплов који ће је одвести у тај кобни тренутак и спречити га да се икада догоди. Наравно, то није било могуће. Када је схватила да њена идеја не може бити више од пуке игре, престала је да буде дете које се игра, сигурно макар у свом измаштаном свету. Скрхана је њена детиња нада и она се суочила са јазом између вилинске приче у којој је дотад живела и стварног живота у који је гурнута. Јунакиња схвата да нема начина да помогне брату јер магија не постоји, а она је само беспомоћно дете у огромном свету. Сломилу ју је сазнање да неће моћи да уклони кобни тренутак из заједничког живота и поштеди млађег брата, да савлада *црва који је гмизао у његовој глави*⁷, али да не може поштедети ни себе саму. Жил је почео, делић по делић, да склапа маску, истоветну очевој. Јер, једино што је од њега видео био је неоспориви ауторитет и неемоционално стање којим је одисао, док је мајку видео као крхко биће којем нема помоћи, и које, према томе, не може ни њему помоћи. Видео је могућу заштиту у очевом понашању и оно што је њему било од кључне важности – отупелост; способност да не осећа било какве емоције које би га учиниле рањивим и које би му задавале бол – желео је да их се отараси у потпуности. Утеху је нашао у очевој соби са трофејима из лова, где је миловао хијену и некако се поистоветио са њом. Сваким даном све се више отуђивао од сестре и његов смех, који она доживљава као најблиставије сунце, заменило је хладно и празно лице са скамењеним очима. Постао је мешавина мајчине ништавности и очеве изопачености, која је почела да се испољава његовим убилачким понашањем. Убијао је околне мачке и псе. Снимао је цвиљење животиња које су очајнички тежиле да се ослободе његовог стиска. Када би камион за сладолед прошао за собом остављајући „Валцер цвећа“, Жил би пуштао звуке умирућих животиња и на тај болестан начин бежао од злокобног догађаја који га је непрестано опседао. Пошто је потпуно изоловао своја осећања од тела, спречивши њихово физичко испољавање, осећао је њихов привид само када убија и када тренира у стрелјани. Зближио се с оцем и у њему пронашао сличност, и

⁵ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 9.

⁶ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 19.

⁷ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 66.

од оца је добио подстрек да настави са таквим понашањем. Чинило се да и он почиње да ужива у упијању страха и беспомоћности других живих бића. Чак је и сестру гледао са извесним гађењем и једно другом се нису обраћали. Она је била очајна због тога колико и због властите немоћи да направи „временлов“ који ће све избрисати. Долазимо до тренутка када она открива широко и задивљујуће поље физике и схвата да можда временлов и није толика глупост и да мора да учи и изучава физику док не схвати како она функционише. У њој је проклијала жеравица наде и утехе да може да побегне из садашњости и поправи кобну прошлост. Она је толико напредовала у учењу физике и природних наука, јер је имала циљ који је пред њом био јасан, да је прескочила један разред. Кренула је на часове код професора Јунга, средовечног човека који је живео неколико кућа од ње, и код њега је могла да напредује онако како у школи није могла. Кришом је ишла на часове зато што отац то не би подржао пошто није прихватао друге људе и њихов успех. Уништавао је све оно што су други сматрали вредним.

Однос оца и ћерке се углавном заснивао на страху, али поред страха, опажамо девојчицину жељу да схвати оца и запажамо да она, заправо, жели његову љубав. То можемо видети у њеном односу са комшијом, Шампионом, који њу привлачи на еротски начин, али истовремено види сигурност у његовом чврстом телу и неизмерној нежности која га краси. Отац је њој ускраћен, недостижан, и, у једном једином тренутку, када он њој каже *Мила моја*⁸, срце хоће да експлодира. Данима после, те речи су јој одзвањале у ушима. За разлику од незаинтересованости и помирености у односу са мајком, она оца сматра постојећим, живим створењем. Увек има осећај да он може да продре у њене мисли и осећања и да се храни страхом који изазива у њој, али исто тако, да раскомада сву срећу и радост коју у датом тренутку осећа. Упореди је са хијеном, једним од трофеја које држи у соби са лешевима других препарираних животиња, тврди да је стално прати њен узнемирујући смех. Занимљиво је приметити да у соби са очевим трофејима никада није могла да натера себе да додирне хијену, што сликовито говори о односу са оцем. Она јако жели да додирне грубу хијенину длаку, али је спречава страх који је константно присутан. Ипак, усудила се да јој приђе и погледа је у безосећајне крвожедне очи. Иако немаран, отац има потребу да на чудан начин „штити“ ћерку, односно да је контролише, да се игра оца, испитујући је, на пример, где је и са ким била. Да би одржао привид звери која се стопила са њим, провоцира је својим питањима и понижава, како би се осећала недовољно добром. Када се девојчица физички развила и напредовала у учењу физике, отац није могао да поднесе што је боља од њега и гледао ју је са гађењем и згроженошћу. *Схватила сам да сам сада ја постала плен. Баш као и моја мајка.*⁹ Упркос неизмерној јези коју у њој побуђује отац, она се њему супротставила тиме што је учила физику, што је за собом повукло храброст да се испољи, изрази своју личност. Очева изопаченост посебно је видљива када он једне вечери поведе њу и Жила у шуму како би учествовали у *Првој хајци*¹⁰ са још тројицом дечака које су њихови очеви обучавали да лове, баш као што је он учинио са Жилом. Ради се, наиме, о тренутку када треба да се повежу са животињом у себи. *Видећете да је животиња та која одлучује... Треба да мучите плен док не закључи*

⁸ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 53.

⁹ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 112.

¹⁰ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 156.

да му је дража смрт... Ако сте праве убице, то не би требало да вам буде тешко¹¹ Он нормализује крвожедност и, као што је већ наслутила, девојчица је била плен и била је приморана да бежи и да се крије у шуми од прогонитеља међу којима је био и Жил. У тим тренуцима страве спознала је да крије звер у својој сржи, али за разлику од очеве звери, она је своју знала да контролише, односно, умела је да управља својим бесом, тугом, страхом. Више се није осећала беспомоћном и после дужег времена коначно је осетила живу наду за излаз из зверињака. Одлучује да од оца крије своју истинску снагу док не буде уверена да она заправо дише у њој, односно док не буде сигурна да ће моћи да се супротстави највећој звери од свих – свом оцу.

Осврнућемо се зачас на мајчину реакцију на овај суров очев чин. Жена која увек ћути, која се не буну због околности у којима живи, чак и кад су окупне, даје савет својој ћерки: *Заради новац и иди одавде*.¹² Она познаје бол који осећа њена ћерка и зна да, ако се бол продужи, угушиће снагу, отупеће њене снове и истројиће је на душевно неподношљив начин, те ће ћерка постати испразна љуштура без наде, баш као и она сама. Мајка је до тада живела само да би била потребна козама и биљкама које је гајила и служила мужу као врећа за ударање.

Заплет настаје када отац добије отказ на послу и незадовољан заробљеништвом у сопственој кући, постаје још насилнији и агресивнији. Мајку је сваки дан тукао, а Жил и девојчица су покушавали да се стопе са ваздухом и поприме његову лакоћу. То је посебно било тешко девојчици јер је осећала да је отац посматра, и да звер само чека прави тренутак да нападне. Сакривала је своје тело, којем се дивила и волела га, како не би привлачила очеву пажњу и како му не би дала повод да је нападне или да јој се уопште обрати. Било је теже ићи на часове физике код професора Јунга, јер је отац константно био у кући и проматрао сваки њихов покрет. Као што смо већ рекли, није подносио да неко буде бољи од њега, те је једном приликом био насилан и према својој ћерци. Тада је она заправо заборавила да навуче маску преко сопствене снаге, заштитивши се. Заборавила је да се сакрије од њега, да уклони живот из свог тела, да постане једноћелијски организам и нестане. Тада ју је видео на тренутак и то га је охрабрило да почне да је дави и врећа речима које су је болеле више од тога што не може да увуче ваздух у плућа. *Нисам пристајала да будем плен или жртва, али сам хтела да останем жива. Истински жива. Да имам осећања*.¹³ Није допуштала да наталожени страх преузме контролу над њеним животом; није допустила хијени да се наслађује својим успехом. У очевом говору примећујемо саркастичност, али и злокобну смиреност и „нежност“ пре но што наступи врхунац задржаваног лудила. Његово понашање је типичан пример за развој беса и насиља. Занимљиво је приметити како девојчица и у најгорим тренуцима, када зна да ће је отац злоостављати, види нешто невино у њему и на неки начин оправдава његово понашање. Чини се као да испод његове маске она назире особу која је он некада био; дечака који се плаши шта ће одрасла и изопачена верзија њега урадити. Дечак не може то

¹¹Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 157.

¹²Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 178.

¹³Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 201.

да спречи јер је прикован за то *тело крвника*¹⁴ које га обавезује на насилничко понашање. Све то доприноси јаким и лепљивим осећајима туге који кола очевим бићем. Тужна и јадна животиња у којој живи још тужније дете које, да ствар буде још гора, гребе по гвозденим вратима које је животиња замандалила да се више никада не отворе. И тако, та трупка човека која је остала пуштена ван оквира гвоздених врата, наноси својој породици сопствени бол јер је превелики да би га само он носио. То је бол толико велики би *цео свет поплавио, па опет се не би могао видети ни догледати*¹⁵ И његова ћерка је то разумела, али није знала како да приђе хијени. С једне стране га није кривила за све неприлике које им је у животу приредио, али је пак, с друге стране, била бесна на њега што се није борио да буде бољи отац и желела је да он нестане.

Жива бића не могу избећи смрт, а ова породица је константно била изложена убици. Споменули смо да је девојчица вешто управљала својом звери, али ипак је у једном моменту изгледало као да је звер овладава њоме. Шта ју је до тога довело и шта се десило под утицајем звери, ускоро ћемо испричати.

Описали бисмо, за почетак, њен однос са Шампионом, комшијом којем је повремено чувала децу. Упознала га је када је имала око тринаест година и већ је тада осетила привлачност према том стаситом човеку. Привукла ју је његова снажна грађа као и то што је био пожртвован и правичан. У њему је видела одређену заштиту и сигурност, стамену мушку фигуру у сопственом животу. Однос се није одмах развио: почивао је на варљивим погледима које су дуго упућивали једно другом и прикривеној узајамној привлачности. Када је јунакиња имала петнаест година, њена осећања према Шампиону су се појачала, а он је постао слободнији да је дотакне и пољуби, што је она са радошћу ишчекивала. Испоставиће се да се, у ствари, ради о човеку којем је досадио монотони породични живот са двоје мале деце и супругом. Како сазнајемо, некада је био успешни спортиста, али од када су он и његова жена, Перушка, добили децу, сасвим је престао да се бави спортом због мањка слободног времена. Пошто не успева да се ослободи накупљеног незадовољства, испоставиће се да тражи само разоноду. Јунакиња је осећала неискреност и површност у Шампионовом односу према њој, чинило јој се да у свему има нечег неприхватљивог, али је то потискивала. Говорила је себи да то није уопште битно, јер, свакако ће се вратити кроз време и све избрисати. *Једног дана ћу се вратити у прошлост. Могла сам да покушам било шта, нисам се излагала никаквој опасности... Зато сам примагла лице његовом... Усне су нам се, међутим, пронашле...Прешли смо магнетну тачку без повратка.*¹⁶ У тренуцима када жели да потисне здрав разум и да свет не види више очима одрасле особе, она откопава дете које је закопала од очију гладног света, дубоко од себе. Кроз цео роман се теши наивном вером да ће једног дана вратити време иако зна да је то, наравно, немогуће. Пред сам крај романа, Шампион и јунакиња се сасвим физички зближавају. Препуштање жељи ослобођеног тела дешава се у периоду када је њој постало неиздрживо код куће. Тражила је утеху, и у љубавном односу немо молила партнера да је спасе одатле, макар привремено. Потребу за одмаком и предахом од

¹⁴ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр.197.

¹⁵ Антон Павлович Чехов, *Најлепше приповетке, Туга* (Београд, ИП ЛЕНТО, 2010), стр. 370.

¹⁶ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 149, 150.

породице надјачао је осећај кривице и преузимање родитељске одговорности. Знала је да, иако је заволела Шампиона, она њему није потребна, док је Жилу неопходна: *стварни живот мог млађег брата зависио је од мог рада*¹⁷

Упркос осећању личне среће и љубавне занесености, није могла да се отресе осећаја да је хијена посматра. Наслућивала је да нешто лоше долази и да ће бити од пресудног значаја. Када се вратила кући, отац се био добрано напио и некако је видео њу и Шампиона како су се сакрили под окриље шуме. Када ју је видео у љупкој хаљини која је наглашавала њену женственост, побеснео је и почео да дави њену керушу Довку, желећи да је испровоцира. Није могла да допусти да убије пса, те му се први пут у животу заиста супротставила и постала његова мета. Тукао ју је, али није могао да је сломи; није желела да буде амеба склупчана у положају фетуса која ће да трпи ударце. Пробудила је звер у себи и није је контролисала; пустила ју је да ради шта хоће – препустила се том животињском инстинкту како би преживела. Успела је да се докопа ножа с намером да оконча све. Било јој је доста да живи у страху, да све буде исисано из ње као да се никада није ни десило – желела је да мучни живот ове породице престане. Отац јој се подсмевао због намере да му се супротстави. Раст његовог насиља опет је почео умирујућим тоном и девојка се поново осетила беспомоћном. Чинило се као да се поистоветила са очевим речима да на крају плен сам прижељкује своју смрт, јер се она управо тако осећала у том тренутку. Она је силно желела да га убије, али чињеница да је то лоше, да је забрањено, ипак је превладала у њој. Схватила је да ништа не може да учини и чинило се као да је толико слаба и уморна да ће се распршити у парампарчад. Отац је, као и свака права звер, осетио да посустаје и напао ју је у тренутку слабости узевши јој нож. Помирена са чињеницом да ће умрети, али и захвална на свом животу, изненадила се када је видела Жила који је пиштољем нишанио у оца. Чињеница да држи оружје уперено у оца није је толико изненадила колико Жиров поглед, његов стварни поглед. *И поново сам видела Жила, први пут после сладолечијине несреће. Био је ту. Мој мали брат.*¹⁸ Жил се, очито, никада није истински удаљио од сестре, али га је она неподношљиво подсећала на немили догађај, те је покушао да је одгурне из свог живота. Њих двоје су једине особе у породици које су имале здрав однос. Жил је, желећи да заштити сестру и ослободи породицу кобне фигуре насилника, одмрзао осећања, и, не познајући други начин, одговорио насиљем. Погодивши оца, није га одмах усмртио. *Желео је агонију на висини очевог живота*¹⁹. Претворио је оца у плен: натерао га је да прижељкује смрт. Док је девојичин одбрамбени механизам почивао на жељи да буде неупадљива и не привлачи пажњу, Жил се понашао изопачено попут оца да не би постао његов плен. Дубина поремећаја породичних односа и разорености жртва изражена је у Жировом осећају олакшања пошто је убио оца. Тек тада је могао да збаци маску и да почне да лечи ране из прошлости.

*Страх је отишао. Напустио ме је као чопор вукова који је решио да одустане од гоњења плена.*²⁰

¹⁷ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 209.

¹⁸ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 218.

¹⁹ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 219.

²⁰ Аделин Диједоне, *Стварни живот* (Београд: Laguna, 2019), стр. 221.

ЗАКЉУЧАК

Након раних породичних романа из доба сентиментализма, овај жанр се убрзано развија у реализму. Роман тада постаје сложенији и обухвата елементе различитих врста романа: друштвеног, породичног, љубавног, психолошког... Романескни топос постаје „сукоб младих и старих“, разлике између генерације родитеља и деце. Чича Горио, јунак истоименог Балзаковог романа, страда због своје опсесивне, „поданичке“ љубави према ћеркама, које га изневеравају и напуштају. У Игњатовићевом роману „Вечити младожења“ родитељи стичу, сналазе се, граде породично гнездо, док млади, оличени у Шамики, растачу породичну имовину, вођени својим потребама и погледима на живот. У Станковићевој „Нечистој крви“, међутим, отац жртвује ћерку недоличном удајом како би сачувао породични статус. И Андрићева Фата Авдагина је жртва патријархалног притиска садржаног у очевом обећању. У роману „Стварни живот“ Аделин Диједоне жртвовање деце и супруге је отворено, насилно, лишено покушаја да себе „оправда“. Насиље је само себи циљ.

Нас обликује друштво, али нас још више обликују односи родитеља према нама, као и њихови међусобни односи. Јер, оно што видимо ми и радимо, а пошто живимо са родитељима један део живота, у многим сегментима личности личићемо на њих. Потребно је разграничити и разумети лоше и добро у њиховом понашању; увидети њихове грешке и научити из њих шта је прихватљиво понашање у разним животним ситуацијама. Чак и ако је тешко раздвојити то двоје, не би требало изгубити себе и подлећи утицају оног животињског нагона који жели да превлада бићем и телом, и које се, као „црни биво у срцу гнезди“.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Живковић, Драгиша. гл. и одг. ур. *Речник књижевних термина*, Београд: Нолит, 1992.
2. Диједоне, Аделин *Стварни живот*, Београд: Laguna, 2019.
3. <https://lyricstranslate.com/en/le-t%C3%A9l%C3%A9phone-pleure-telephone-weep.html> (приступљено 30. 3. 2023)
4. https://youtu.be/dGrzy_CiHUA?si=cWSUPKSTemxsY-3r (приступљено 29. 3. 2023)
5. Чехов, Антон Павлович *Најлепше приповетке*, Београд: ИП ЛЕНТО, 2010.